Od redakcji,

przez lata utarło się przekonanie, że województwo łódzkie to region przemysłowy, w którym przyroda musiała ustąpić miejsca fabrykom, wielkim zakładom produkcyjnym, halom i kominom. Nie wszyscy wiedzą, że ten stereotyp to już odległa przeszłość, gdyż województwo nie tylko przekształciło się w region o nowoczesnym i ekologicznym przemyśle, ale także zmieniło swój kształt terytorialny. W jego skład weszły obszary bogate i atrakcyjne przyrodniczo, o czym może przekonać się każdy, kto odwiedzi Łódzkie.

Pomoce będzie tu mapa rezerwatów, parków krajobrazowych i licznych obszarów chronionego krajobrazu, którą z przyjemnością polecamy Państwu uwadze.

Parki krajobrazowe w województwie łódzkim - Załęczański, Międzyrzecza Warty i Widawki, Przedborski, Spalski, Sulejowski, Bolimowski i Wzniesień Łódzkich to prawdziwe perły przyrody i ulubione miejsca wypoczynku turystów kochających ciszę, czystą naturę i piękne pejzaże. W samym tylko Bolimowskim Parku Krajobrazowym żyje 130 gatunków ptaków, w tym tak rzadkie gatunki jak bociany czarne, żurawie i zimorodki. Najbliżej Łodzi leży Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich, gdzie można podziwiać zaskakująco urozmaiconą rzeźbę terenu. Teren ten powstał przed milionami lat zatrzymał się podwórze, formując swoim ciężarem wzgórza i doliny. Nawet na terenie łodzi, w Lesie Łagiewnickim, jednym z największych lasów miejskich w Europie, znajduje się rezerwat.

Województwo łódzkie to także 89 rezerwatów przyrody. Rezerwatem jest na całym swym biegu rzeka Rawka, jedna z niewielu rzek w Europie, której brzegi zachowały się w stanie nienaruszonym przez człowieka. Ewidencja obiektów szczególnie cennych i chronionych obejmuje na terenie naszego województwa niemal 4 tysiące pomników przyrody.

Zapraszamy do odwiedzenia tych miejsc i bliskiego kontaktu z naprawdę piękną przyrodą naszego regionu. Mapa z pewnością pomoże Państwu dotrzeć tam, gdzie czekają malownicze krajobrazy, urzekające swą urodą lasy, rzeki i zbiorniki wodne.

Bolimowski Park Krajobrazowy

utworzony został w 1986 r. dla ochrony zwartego kompleksu leśnego pomiędzy miastem Puszcza Bolimowska oraz doliny dzikiej rzeki Rawki. Obejmuje obszar o pow. 23 614 ha, będący pozostałością po puszczach: Bolimowskiej, Rawskiej, Kiernozińskiej i Jaktorowskiej. Jego najcenniejszym „skarbem" jest rzeka Rawka, ostatnia w Polsce środkowej rzeka, której brzegi zachowały się w nietkniętym, naturalnym stanie. Na ogół swej długości obieta jest ochroną prawną jako rezerwat przyrody. W parku dominuje lekko falista równina polodowcowa, a rzeźbę terenu urozmaica wyraźnie wcięta Dolina Rawki, tworząc wiele widoków, teras i wąwozów, piaszczysta w Puszczy Bolimowskiej. Wyraźna dolina rzeki, szerokości od kilkuset metrów do ponad kilometra, stanowi największą atrakcję krajobrazową i przyrodniczą parku. Wyeksaja ją rozległe łąki, pastwiska, gęste zarośla, stanowiące oczka lęgowe, a miejscami podmokłe olsy i łęgi.

Na terenie parku i jego otuliny znajduje się kilka niewielkich kompleksów stawów rybnych: w Nieborowie, na Polanie Siwica, w uroczysku Buczyna, koło Wyczesniaka i Kamiona oraz w Patokach i Jeruzalu. Lasy zajmują ok. 70% pow. parku. W Puszczy Bolimowskiej przeważają różne typy borów sosnowych, ale występują też buczyny, osiki, dęby, graby, klony i jesiony. Cenne zbiorowiska roślinności łąkowej, torfowiskowej, bagiennej i szuwarowej zachowały się w dolinie Rawki, a także na licznych śródleśnych polanach Puszczy Bolimowskiej t.j.: na Siwicy, Starożyskach, Bielawie oraz we fragmentach uroczysk Nieborów, Bolimów, Miedniewice i koło Bartnik.Te świetliste polany stanowią pamiątkę po dawnych mieszkańcach Puszczy: drwalach, smolarzach, węglarzach czy bartnikach.

W parku stwierdzono występowanie ponad 900 gatunków roślin naczyniowych, w tym blisko 100 gatunków roślinkach i grzybach, bogatą faunę chronioną tutaj m.in. łoś. W 1983 r. introdukowano tu bobry, które znakomicie zadomowiły się nad Rawką, wpływając też ok. 130 gatunków ptaków. Przyroda chroniona jest szczególnie w 5 rezerwatach: Kopanicha, Polana Siwica, Puszcza Marianka, Ruda Chlebacz i Rawka. W czasie I wojny światowej na linii Rawki i Bzury od grudnia 1914 r. do lipca 1915 r. przebiegała linia frontu niemiecko-rosyjskiego. Stoły obojga widoczne są do dziś w lasach, zwłaszcza na skarpie doliny Rawki. Na terenie parku znajdują się też cmentarze wojenne, na których spoczywają polegli wówczas żołnierze obu armii (m.in.: w Sachrinowie Mogilach, Kamionie, Budach Grabskich). Przez park i jego otulinę przebiegają 20 szlaków turystycznych, głównie rowerowych i pieszych.

Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich

jest najmniejszym parkiem krajobrazowym województwa łódzkiego. Jego powierzchnia wraz z otuliną wynosi 14 663 ha. Został powołany w 1996 roku w celu ochrony urozmaiconej polodowcowej rzeźby terenu (zlodowacenie warciańskie). Charakteryzuje się ona obecnością licznych wzgórz morenowych, jarów i parowów. Te ostatnie, o głębokości sięgającej 8 metrów, podziwiać można w rezerwacie Parowy Janiowskie. Park zawy jest geomorfologicznym muzeum form polodowcowych. Z licznych wzgórz w południowej części parku rozciągają się malownicze panoramy widokowe. Typowym dla elementów PKWI są źródliska, z których wypływa wiele rzek m.in. Bzura i Mroczeczka. Dolina rzeki Mlynówki objęta jest ochroną w postaci rezerwatu Struga Dobieszkowska. Prawie 1/3 powierzchni parku stanowią lasy. Wśród nich ważne przyrodniczo miejsce zajmuje Las Łagiewnicki o pow. ponad 1200 ha. Jest to jeden z większych w Europie kompleksów leśnych położonych w granicach administracyjnych miasta. Wiekowe drzewa lasu znajduje się rezerwat o tej samej nazwie. Rośnie tu m.in. chroniony bezzieleniowy storczyk - bielunek, który inny storczyk umieszczony w Polskiej czerwonej księdze roślin - Żłobik koralowy. Na terenie Parku Bolimowskiego przeważają różne typy borów sosnowych, ale występują też buczyny, osiki, dęby, graby, klony i jesiony. Cenne zbiorowiska roślinności łąkowej, torfowiskowej, bagiennej i szuwarowej zachowały się w dolinie Rawki, a także na licznych śródleśnych polanach Puszczy Bolimowskiej t.j.: na Siwicy, Starożyskach, Bielawie oraz we fragmentach uroczysk Nieborów, Bolimów, Miedniewice i koło Bartnik.Te świetliste polany stanowią pamiątkę po dawnych mieszkańcach Puszczy: drwalach, smolarzach, węglarzach czy bartnikach.

W parku stwierdzono występowanie ponad 900 gatunków roślin naczyniowych, w tym blisko 100 gatunków roślinkach i grzybach, bogatą faunę chronioną tutaj m.in. łoś. W 1983 r. introdukowano tu bobry, które znakomicie zadomowiły się nad Rawką, wpływając też ok. 130 gatunków ptaków. Przyroda chroniona jest szczególnie w 5 rezerwatach: Kopanicha, Polana Siwica, Puszcza Marianka, Ruda Chlebacz i Rawka. W czasie I wojny światowej na linii Rawki i Bzury od grudnia 1914 r. do lipca 1915 r. przebiegała linia frontu niemiecko-rosyjskiego. Stoły obojga widoczne są do dziś w lasach, zwłaszcza na skarpie doliny Rawki. Na terenie parku znajdują się też cmentarze wojenne, na których spoczywają polegli wówczas żołnierze obu armii (m.in.: w Sachrinowie Mogilach, Kamionie, Budach Grabskich). Przez park i jego otulinę przebiegają 20 szlaków turystycznych, głównie rowerowych i pieszych.

Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki

został powołany w 1989 r. w celu ochrony doliny Warty i Widawki wraz z ich dopływami oraz towarzyszącą tym obszarom naturalną szatą roślinną i fauną. Obejmuje obszar 25 330 ha, a charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu (zlodowacenie warciańskie). Charakteryzuje się ona obecnością licznych wzgórz morenowych, jarów i parowów. Te ostatnie, o głębokości sięgającej 8 metrów, podziwiać można w rezerwacie Parowy Janiowskie. Park zawy jest geomorfologicznym muzeum form polodowcowych. Z licznych wzgórz w południowej części parku rozciągają się malownicze panoramy widokowe. Typowym dla elementów PKWI są źródliska, z których wypływa wiele rzek m.in. Bzura i Mroczeczka. Dolina rzeki Mlynówki objęta jest ochroną w postaci rezerwatu Struga Dobieszkowska. Prawie 1/3 powierzchni parku stanowią lasy. Wśród nich ważne przyrodniczo miejsce zajmuje Las Łagiewnicki o pow. ponad 1200 ha. Jest to jeden z większych w Europie kompleksów leśnych położonych w granicach administracyjnych miasta. Wiekowe drzewa lasu znajduje się rezerwat o tej samej nazwie. Rośnie tu m.in. chroniony bezzieleniowy storczyk - bielunek, który inny storczyk umieszczony w Polskiej czerwonej księdze roślin - Żłobik koralowy. Na terenie Parku Bolimowskiego przeważają różne typy borów sosnowych, ale występują też buczyny, osiki, dęby, graby, klony i jesiony. Cenne zbiorowiska roślinności łąkowej, torfowiskowej, bagiennej i szuwarowej zachowały się w dolinie Rawki, a także na licznych śródleśnych polanach Puszczy Bolimowskiej t.j.: na Siwicy, Starożyskach, Bielawie oraz we fragmentach uroczysk Nieborów, Bolimów, Miedniewice i koło Bartnik.Te świetliste polany stanowią pamiątkę po dawnych mieszkańcach Puszczy: drwalach, smolarzach, węglarzach czy bartnikach.

W parku stwierdzono występowanie ponad 900 gatunków roślin naczyniowych, w tym blisko 100 gatunków roślinkach i grzybach, bogatą faunę chronioną tutaj m.in. łoś. W 1983 r. introdukowano tu bobry, które znakomicie zadomowiły się nad Rawką, wpływając też ok. 130 gatunków ptaków. Przyroda chroniona jest szczególnie w 5 rezerwatach: Kopanicha, Polana Siwica, Puszcza Marianka, Ruda Chlebacz i Rawka. W czasie I wojny światowej na linii Rawki i Bzury od grudnia 1914 r. do lipca 1915 r. przebiegała linia frontu niemiecko-rosyjskiego. Stoły obojga widoczne są do dziś w lasach, zwłaszcza na skarpie doliny Rawki. Na terenie parku znajdują się też cmentarze wojenne, na których spoczywają polegli wówczas żołnierze obu armii (m.in.: w Sachrinowie Mogilach, Kamionie, Budach Grabskich). Przez park i jego otulinę przebiegają 20 szlaków turystycznych, głównie rowerowych i pieszych.

Załęczański Park Krajobrazowy

utworzony w 1978 r. obejmuje obszar 14 750 ha, a jego otulina 12 010 ha. Znajduje się na terenie trzech województw: łódzkiego, śląskiego i opolskiego. Zajmuje północno-wschodnią część Wyżyny Wieluńskiej, będącej częścią Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej zwanej Jurą Polską, zamykając od północy system jurajskich parków krajobrazowych. Chroni krajobraz jurajskich wapiennych ostańców, kryjących w sobie wiele form krasu, wapieniolubną faunę i florę oraz odcinek rzeki Warty określony jako najpiękniejszy i najbardziej zróżnicowany przyrodniczo w stosunku do całego jej biegu. Charakterystyczne dla parku jurajskie ukazują się w powierzchni gruntu na szczytach ostańców wapiennych, na krawędzi doliny Warty pod Lisowicami oraz w licznych kamieniołomach, w których podziwiać można głębokie przekroje geologiczne górnojurajskich wapieni, kopalne zjawiska krasowe oraz skamieniałości zwierząt morskich, głównie amonitów, gąbek, małży, belemnitów i jeżowców. Znaczną część powierzchni parku (ok. 50%) zajmują lasy. Dominują siedliska borowe na bardzo ubogim piaszczystym podłożu. Tereny pozbrojne niegdyś naturalnymi buczynami i dąbrowami dzisiaj w znacznym stopniu stanowią monokultury sosnowe. Tylko niewielkie fragmenty stanowią wartościowe, wielogatunkowe drzewostany liściaste. Naturalny charakter mają lasy łęgowe w dolinie Warty. Flora ZPK liczy około 1000 gatunków roślin naczyniowych, mchów i porostów. Znaczne powierzchnie parku zajmują bezleśne, nieurodzaine, piaszczyste przestrzenie, na których rozwinęły się murawy napiaskowe. Występuje tu 39 gatunków roślin naczyniowych podlegających ochronie, w tym m.in.: rojownik pospolity, goździk piaskowy, lilia złotogłów. Bogaty świat fauny reprezentują m.in.: modraszek wielooczek, adonis i anion, sieweczka rzeczna, krwawodziób oraz wiele gatunków nietoperzy. Dla zachowania najcenniejszych walorów przyrodniczych parku utworzono na jego terenie 5 rezerwatów: geologiczny Węgle, leśne: Bukowa Góra, Dąbrowa w Niżankowicach oraz w granicach otuliny: geologiczny Szachownica i leśny Stawska. W parku i otulinie znajduje się 3 użytków ekologicznych: starorzecze Wronia Woda oraz bagna śródleśne. Ochroną pomnikową objętych jest 19 obiektów. Wśród nich (poza okazałym drzewem i grupami drzew) są liczne obiekty geologiczne: Cela Świętego Wawrzyńca, Granatowe Źródła, podziemne ujście Suchej Strugi, zbiornik wodny Zabi Staw. Na terenie parku i otuliny oraz w ich najbliższej okolicy znajdują się wiele walorów kulturowych: kurhany w Przywodzie II-III wieku n.e. drewniane kościoły typu wieluńskiego z I pol. XVI w., m.in. w Łaszewie i Grębieniu, drewniany dworek w Ożarowie z 1757 r. Walory parku udostępnione są dzięki pieszym, rowerowym i kajakowym trasom przyrodniczymi i szlakom turystycznym.

Przedborski Park Krajobrazowy

został utworzony w 1988 r. Posiada powierzchnię 16 553 ha, a otulinę 18 466 ha. Obejmuje najcenniejsze przyrodniczo fragmenty Pasma Przedborsko-Małogoskiego i Niecki Włoszczowskiej oraz Wzgórz Łopuszańskich i Opoczyńskich. Główną atrakcją parku są wysokie i strome wzniesienia, na przedpolu Gór Świętokrzyskich, zbudowane z wapieni jurajskich i piaskowców kredowych, z licznymi wychodniami skał i niewielkimi kamieniołomami. Zróżnicowany krajobraz tworzy od zachodu falista równinie z wydmami, a od wschodu podmokłe obszary łąk łąkowe nad Czarną (ok. 347 m n.p.m.). Wzniesienia osiągają wysokość 346 m n.p.m. (Góra Fajna Ryba).

Lasy zajmują (ok. 63% pow.; są to drzewostany sosnowe przeplecione lasami olszowymi i borami bagiennymi. Różnorodna szata roślinna obejmuje ok. 900 gatunków roślin naczyniowych, w tym 51 gatunków chronionych, jak: wiśnia karłowata, relikt ciepłolubny bonarot, Dominują siedliska borowe na bardzo ubogim piaszczystym podłożu. Tereny pozbrojne niegdyś naturalnymi buczynami i dąbrowami dzisiaj w znacznym stopniu stanowią monokultury sosnowe. Tylko niewielkie fragmenty stanowią wartościowe, wielogatunkowe drzewostany liściaste. Naturalny charakter mają lasy łęgowe w dolinie Warty. Flora ZPK liczy około 1000 gatunków roślin naczyniowych, mchów i porostów. Znaczne powierzchnie parku zajmują bezleśne, nieurodzaine, piaszczyste przestrzenie, na których rozwinęły się murawy napiaskowe. Występuje tu 39 gatunków roślin naczyniowych podlegających ochronie, w tym m.in.: rojownik pospolity, goździk piaskowy, lilia złotogłów. Bogaty świat fauny reprezentują m.in.: modraszek wielooczek, adonis i anion, sieweczka rzeczna, krwawodziób oraz wiele gatunków nietoperzy. Dla zachowania najcenniejszych walorów przyrodniczych parku utworzono na jego terenie 5 rezerwatów: geologiczny Węgle, leśne: Bukowa Góra, Dąbrowa w Niżankowicach oraz w granicach otuliny: geologiczny Szachownica i leśny Stawska. W parku i otulinie znajduje się 3 użytków ekologicznych: starorzecze Wronia Woda oraz bagna śródleśne. Ochroną pomnikową objętych jest 19 obiektów. Wśród nich (poza okazałym drzewem i grupami drzew) są liczne obiekty geologiczne: Cela Świętego Wawrzyńca, Granatowe Źródła, podziemne ujście Suchej Strugi, zbiornik wodny Zabi Staw. Na terenie parku i otuliny oraz w ich najbliższej okolicy znajdują się wiele walorów kulturowych: kurhany w Przywodzie II-III wieku n.e. drewniane kościoły typu wieluńskiego z I pol. XVI w., m.in. w Łaszewie i Grębieniu, drewniany dworek w Ożarowie z 1757 r. Walory parku udostępnione są dzięki pieszym, rowerowym i kajakowym trasom przyrodniczymi i szlakom turystycznym.

Spalski Park Krajobrazowy

utworzony w 1995 r. (pow. 13 m 7 ha, a otulina 24 134 ha). Obejmuje część Równiny Piotrkowskiej, Równiny Radomskiej oraz Doliny Białobrzeskiej. Podstawowym jego walorem jest malowniczy przełomowy odcinek doliny Pilicy pod Inowłodzem, z wychodniami skał jurajskich oraz niższą na dolinie rzeki z szerokimi terasami, meandrami, starorzeczami oraz zwartymi kompleksami leśnymi Puszczy Pilickiej. Najwyższe wzniesienia Parku dochodzą do 210 m n.p.m., a wiele z nich stanowi doskonałe punkty widokowe.

Przeważają tereny leśne (37,4% pow.), przy znacznym udziale użytków rolnych (35,6% pow.). Najciekawsze przyrodniczo lasy (okazałe dęby, sosny i świerki) występują w okolicach Spał, Konewki, Łaziska, Żadkowic i Smardzewic. Największa powierzchnię zajmują zbiorowiska borowe, wśród których dominują świeże bory sosnowe z drzewostanami pochodzącymi z sadzenia. Ochroną gatunkową objęte są tu m.in.: bluszcz pospolity, kotwica, kruszyna, kalina, wilcze jagody, widlak, pluskwica europejska, rosiczka okrągłolistna. Wśród roślin roślin na uwagę zasługują gatunki górskie: żywiec dziesięciolistny, wroniec widlasty, trzcinnik owłosiony oraz jodła pospolita - występująca tu na granicy zasięgu. Spośród 31 gatunków ssaków 7 objętych jest ochroną prawną (na uwagę zasługuje stanowisko łosia). Interesująca grupą ssaków są nietoperze. W starych bunkrach w Konewce znajduje się jedno z największych zimowisk nietoperzy w Polsce. Spośród 200 gatunków ptaków spotkać tu można bociana czarnego, zimorodka, derkacza, traczca oraz bardzo rzadkiego cietrzewia. W Pilicy oraz jej starorzeczach stwierdzono występowanie 26 gatunków ryb i smoczkoustych, w tym rzadkiego minoga strumieniowego. Ponadto odnotowano 9 gatunków płazów i 5 gatunków gadów. Rejon Konewki i Inowłodza jest ostoją wielu rzadkich w skali kraju gatunków owadów. Na terenie parku i otuliny znajduje się 5 rezerwatów przyrody: Konewka, Jeleń, Sługocice, Spała i Żądłowice.

Ważniejsze zabytki kultury materialnej to: zespół pałacowo-parkowy Spał pw. św. Idziego z 1086 r., ruiny zamku króla Kazimierza Wielkiego w Inowłodzu, zespół kościołów-klasztorów w Studziannej-Poświętnem z XVIII w., kościół modrzewiowy w stylu zakopiańskim w Spale z 1926 r. We wsiach Łaziska i Żadkowice występują zabytkowe budownictwo drewniane, np.: wiatraki, młyny i tartaki wodne (Brzustów, Brudzewice). Zachował się też folklor rejonu rawskiego i opoczyńskiego (Królowa Wola, Zakościele, Rzeczyca). Koło wsi Łaziska istnieje pomnik upamiętniający bitwę z Szwedami z 1656 r. Dobrzatskiego „Hubala". W Rzeczycy i Grotowicach znajdują się zabytkowe parki dworskie powstałe w XVIII w.

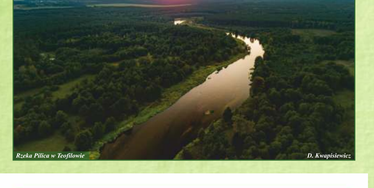
Rzeka Pilica w Treflówie — D. Kwapiński

Rzeka Rawka — K. Nowak; *Lilie złotogłów* — K. Nowak

Kokotka szydłodzioba — P. Piskorski; *Rzeka Mroczca* — E. Świć

Rzeka Warta w Kamionicy — D. Kwapiński; *Krajobraz PKWHW* — E. Franczyszyn

Niecek Bechtnina — M. Ignaczak; *Źródło Sw. Urbana* — K. Kiełkiewicz

Obwód pożegliny — D. Kwiatek; *Skarpa Pilicy w Chałupach* — D. Sommerfeld

Młodzieżniczka — ZPKBF; *Krzyżowe sosny w Spale* — ZPKBF

Łoś — D. Kwiatek

Parowy Janiowskie — M. Majdak

Jałowiec pospolity — D. Kwiatek

Dęby w Rezerwacie Jakonek — ZPKBF

Żyżnie, dziewięciolistny — D. Kwiatek

Młode sarny — D. Kwiatek

Łąki Henykowskie — D. Kwapiński

Żbnik modrzaczek — E. Wojtycka

Pustynia Błędowska — M. Fenglasik

Parzydło leśne — E. Wojtycka

Pszmiec różowy — M. Fenglasik

Kniec Moniuszki — K. Kwiatkowski

Rzeka Rawka — H. Bałut

Zhoreck Jerjenka — D. Kwapiński

Ojciec Łuciący — ZPKBF; *Bagnik przybrzeżny* — D. Kwiatek

Żbnik modrzaczek — D. Kwiatek

Rezerwat Polana Siwica — ZPKBF

Grzybienie północne — E. Franczyszyn

Wychodnie piaskowców Góry Chełmo — ZPKBF

Piaskowce na Diabłej Górze — ZPKBF

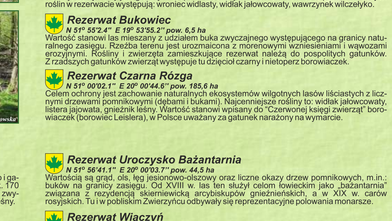
Dobonice wapienne — D. Kwapiński

Sulejowski Park Krajobrazowy

o powierzchni 16 707 ha wraz z otuliną (39 569 ha) został utworzony w 1994 r. ze względu na bogatą florę i faunę oraz rozsany na piaszczystych wydmach krzewy. Park położony jest na Równinie Piotrkowskiej oraz Wzgórzach Radomszczańskich i Opoczyńskich, a jego oś hydrograficzną tworzy Pilica wraz ze Zbiornikiem Sulejowskim. Teren parku wznosi się w kierunku południowym i osiąga w Bąkowej Górze 282 m n.p.m. Spod pokrywy czwartorzędowej miejscami odsłaniają się utwory mezozoiczne i kredowe (Bąkowa Góra, Czantoria): łupki, iły, piaskowce, margle oraz piaski kwarcowe (zawierają ponad 90% czystego kwarcu, eksploatowane pod Smardzewicami dla hut szkła). Obok leżą Groty Nagórzyckie, wyjątkowa pozostałość po wgłębnej eksploatacji miękkiego piaskowca.

Lasy Puszczy Pilickiej zajmują 69% powierzchni parku. Dominują bory sosnowe, suche i świeże oraz bory mieszane, gł. sosnowo-dębowe. Ponadto spotyka się lasy łęgowe, olsy, grądy i bardzo rzadkie świetliste dąbrowy; znaczną powierzchnię (14%) stanowią wody. Resztę terenu zajmują grunty orne, łąki (często podmokłe), torfowiska, murawy piaskowe i nawapienne. W bogatej florze występuje m.in. 12 gatunków storczyków, czy 4 gatunki widlaków (długosz królewski, zimozielił północny, koniczyna lubinowata i tokoryczka okółkowa). W awifaunie m.in.: bąk, gągoł, gęgawa, kaczki, kurecznka nakrapiana (kropiatka), sieweczka obrożna, rybitwa białoczelna, bocian czarny. Same tylko motylce reprezentowane są przez ok. 30 gatunków. Z ssaków: bóbr (introdukowany w 1985 r.), łoś (przechodni), wydra, łasica.

Obszary o wybitnych walorach przyrodniczych objęto ochroną w 11 rezerwatach przyrody: Błonie, Czarny Lug, Gaik, Jaksonek, Jawora, Las Jabłoniowy, Lubiaszów, Meszcze, Twarda, Wielopole i Niebieskie Źródła o łącznej pow. 624 ha. Większość to rezerwaty leśne, ale np. Niebieskie Źródła są najcenniejszym w środkowej Polsce rezerwatem krajobrazowo-wodnym. Niedaleko Smardzewic znajduje się od 1934 r. Ośrodek Hodowli Żubrów o pow. 56 ha. Przebywa w nim stado ok. 20 żubrów z linii białowieskiej. Najcenniejsze obiekty o znaczeniu historyczno-kulturowym reprezentuje zespół opactwa cystersów (XIII-XVI w.) w Sulejowie-Podklasztorzu. Ponadto w Smardzewicach kościół z XIII-XIV w., w Bąkowej Górze kościół z XV w. i dworek z XVIII w. oraz ruiny zamku w Majkowicach z XVI w. Z zabytków technki zachowały się w Sulejowie kamieniołomy wapienia, dawne piece wapienne Jan i Wiktor oraz młyn. We wsiach Łaziska i Żadkowice charakterystyczne budownictwo drewnianych domów z gankami (Stobnica, Błogie), a przy drogach kapliczki jurajskie. Interesujące pomniki powstały w Majkowicach i Bąkowej Górze w XIV w., pozostałe w XVIII i XIX w. (np.: w Goleszach, Zajączkowie, Szarbsku).

ISBN: 978-83-93377-1-8
PUBLIKACJA BEZPŁATNA
CODZ 2024
Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
Departament Promocji
promocja@lodzkie.pl
Projekt graficzny:
Departament Promocji
promocja@lodzkie.pl
Wydawca:
Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, Zespół Prawno Wydawniczych Województwa Łódzkiego
Wydział Informacji i Promocji Turystycznej Województwa Łódzkiego, Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego Województwa Łódzkiego, ul. Gała 1, 91-423 Łódź
www.rsp.lodzkie.pl, www.geoportal.lodzkie.pl
Materiał zdjęciowy:
Archiwum Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego Województwa Łódzkiego, Biuro Promocji Województwa Łódzkiego, autorzy
Redakcja, opracowanie graficzne i skład:
Departament Sportu i Turystyki
ul. Piłsudskiego 9, 90-051 Łódź
Departament Sportu i Turystyki
www.lodzkie.pl, turystyka@lodzkie.pl
Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
ul. Piłsudskiego 9, 90-051 Łódź
Departament Sportu i Turystyki
www.lodzkie.pl, turystyka@lodzkie.pl
Konsultacje:
K. Krukowska, A. Kruszewska
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego
Wydział Turystyki, ul. Rosnowska 39, 90-006 Łódź
Izabela Iskanos - Departament Sportu i Turystyki
Łódzkie
mazowieckie
Łódzkie
atrakcje
w regionie łódzkim
mapa tematyczna 1:270 000

Rezerwat Ciosy
N 51° 54'58.1" E 19° 22'33.5" pow. 2,4 ha

Chroni siedliska jałowca pospolitego, rosnący na piaszczystych wydmach śródlądowych pochodzenia polodowcowego. Najstarsze 160-letnie okazy mają ok. 6 m wysokości. Chroni się tu również bujnie zwyczajną, kocanki piaskowe, kruszynę pospolitą, chrobotka leśnego. Z centrum Zgierza prowadzi do rezerwatu pieszy Szlak do Rezerwatu Ciosny (9 km).

Rez. Długosz Królewski
N 51° 23'56" E 19° 05'58.9" pow. 3,3 ha

To jedyny rezerwat w regionie i jeden z niewielu w Polsce, chroniący długosza królewskiego (niektóre okazy tej paproci osiągają 2m wys.). W rezerwacie stwierdzono 53 gat. roślin i cztery zbiorowiska roślinne: subocean iczny bór świeży, sosnowy bór bagienny, śródlądowy bór wilgotny i ols torfowy. Fauna reprezentują m.in.: jaszczurka zwinka, ciemnobrązowa ćma, ciemnobrązowa ćma, ciemnobrązowa ćma